

ABONAMENTUL
Pe un an . 24 Cor.
Pe jum. an . 12 «
Pe 1 lună . 2 «
Nrul de Duminică
Pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.
Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.
INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se îna-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Intre două tabere.

Ne bucurăm că discuția încinsă în jurul atitudinii politice a deputaților sași nu s'a închis încă. Acum de curând ea a adus nou material prin scrisoarea unui deputat sas, a dlui dr. Rudolf Schuller publicată de »B. H.« în loc de frunte.

Reținem mai întâiu de toate o prețioasă mărturisire a dlui Schuller:

»In opinia publică ungurească, zice dânsul, circula multe credințe greșite asupra vitalității poporului săsesc. Nu cunosc nici un singur sas românizat, nimeni dintre noi n'a auzit de un astfel de fenomen. Căsătoriile între țărani români și sași sunt o curată imposibilitate. Comunele cari mai de mult aveau locuitori sași, dar azi sunt locuite de români nu s'au românizat în felul acela că sașii s'ar fi prefăcut în români. Aceasta nu s'a întâmplat nici odată. Dacă vr'o dată sate întregi au pierdut caracterul lor săsesc, aceasta s'a întâmplat totdeauna în urma unui eveniment mare, ca războaiele cu turcii, epidemiile etc.

»Atunci se întâmplă că poporul românesc a intrat în comunele devastate. Adesea sașii au părăsit astfel de comune, ajungând într'o minoritate foarte nelsemnată, iar nici în cazurile acestea n'a fost vorba de românizare, de schimbarea caracterului etnic al poporului. Știm cazuri, când, acum sunt 30—50 de ani, cea din urmă familie săsească a plecat din câte o comună care mai de mult avuse locuitori sași, și s'a mutat într'o comună săsească învecinată. Garda moare, dar nu se predă. Sunt de altă parte comune așezate mai ales în afară de vechiul fundus regius, pe teritoriul vechilor comitate unde sașii de mai multe veacuri încoace fac a treia parte a populației și o fac și acuma. Ne-am păstrat naționalitatea și ființa noastră de sași per tot discrimina rerum.

Am citat acest pasaj în întregime căci so-

cotim că are o însemnătate extra-ordinară. Intre sași și între români deopotrivă a fost o credință răspândită de multă vreme că sașii se românizează sau cel puțin s'au românizat în trecut. Chiar noi am fost dispuși să o credem și printr'un exces de bună credință, am admis-o ca adevărată. Suntem recunoscători dlui Schuller că vine dânsul, ca sas, să o spulbere în mod definitiv și foarte hotărât.

Dar cu atât mai puțin înțelegem restul scrisorii dlui Schuller. Dânsul răspunde »învinuirii ce s'a adus în »B. H.« poporului săsesc, că politica sa guvernamentală nu e sinceră, și că scopul său e numai de-a dobândi la reforma electorală, o bună împărțire de cercuri dar de-a se alătura pe urmă la partidul național.

»Indrăznesc să afirm, zice dl Schuller, că actualmente între sași nu-i o axiomă politică mai generală decât că, prin firea lucrurilor, locul nostru în viața politică a țării noastre nu poate fi decât alături de unguri«.

Indrăznim să afirmăm contrarul. Credința aceasta nu e tocmai atât de generală. Acum vre-o 3—4 săptămâni »Kronstädter Zeitung« a făcut o mărturisire prețioasă. Într'un articol de polemică intitulat ni-se pare »Conștiința națională și atitudinea politică« ziarul săsesc a făcut cu franchețe mărturisirea că generația nouă nu aprobă politica oficială a partidului popular săsesc. Nu acuzăm firește pe dl Schuller de intenția de-a spune neadevărul, dar se dovedește încă odată că generația mai bătrână săsească nu cunoaște

deplin curente și dispoziția de spirite din sânul tinerimei.

Ca vre-o 10—15 zile înainte de scrisoarea d-lui Schuller a apărut în »Bud. H.« un articol-răspuns al d-lui Emil Neugeboren redactorul ziarului »Sieb.-Deutsches Tageblatt«. Dânsul se apară de învinuirea pangermanismului. Acuzația firește, iară gratuită și nefondată, aruncată cu ușurătatea răutății și a superficialității atât de obișnuită la gazetarii unguri.

Dar recitiți, vă rog, scrisoarea d-lui Neugeboren! Ceva din freamătul codrului dela Teutoburg, ceva din mânia grea și aspră a lui Hermann-Arminius, ceva din zinghetul de arme al războinicilor Cherusci răsună din scrisoarea asta. A fost mai mult explozia unei porniri de-o clipă și dl Schuller caută să-i atenueze efectul spunând că deși scrisoarea a fost cam »bruscă«, tocmai dl Neugeboren e redactorul ziarului săsesc care reprezintă ideea comunității de interese între unguri și sași, deci nu e antimaghiar.

Cu atât mai pentru afirmațiile dlui Schuller. Căci scrisoarea dlui Neugeboren e o prețioasă indicație pe viitor. Când maghiarismul agresiv va fi ajuns să atingă și drepturile și existența sașilor, atunci cei mai domoli și cei mai cumpătași sași, până și cei fanatici vrăjmași ai regimului de maghiarizare.

Și nici nu se poate să fie altcum. Căci în fond, dintre toate popoarele Ungariei, sașii au sentimentul și conștiința națională cea mai dezvoltată. Cine cunoaște poporul

FOIȚĂ ORIGINALĂ A »TRIBUNEI«.

O pețire periculoasă.

De Björnsterne Björnson.

De când a crescut Aslaug, nu mai aveau oamenii de pe moșia lui Huseby pace; căci acolo se băteau și se păruiau noapte după noapte cel mai îndrăzneț flăcău din tot districtul. Cel mai rău era în nopțile de Sâmbătă spre Duminică; atunci nu se culcă nici bătrânul Knut Huseby fără să îmbrace pantalonii cei de piele și să-și puie lângă pat ciomagul cel de mesteacăn.

— »Dacă am fată, voiu ști cum s'o și păzesc«, zicea adese Huseby.

Tore Nesset eră numai un fecior de arândaș; însă cu toate acestea erau unii, cari susțineau că el venea mai des pe la fata lui Huseby. Bătrânul Knut nici nu voia să audă de așa ceva, ba chiar zicea că nu-l adevărat, că el nu l-a zărit încă nici odată pe acolo. Însă oamenii râdeau pe ascuns și ziceau că dacă ar fi căutat el cum se cade prin toate ungherele, în loc să fugărească pe alții, cari făceau pozne și fărâbolu prin ogradă și toate odăile, atunci l-ar fi aflat de bună seamă pe Tore.

Primăvara sosi și Aslaug se urcă cu turmele pe plau la munte. Când soarele ardea fierbinte deasupra văii și munții își ridicau recoroasele lor pliscuri dintre negurile pline de lumină, când tălăngile resunau și lătră cănele, iar Aslaug bucumă și trimbiță în corn sus la munte — atunci îi cuprindea un dor nestăns pe flăcăii ce lucrau pe ogoare. Iar Sâmbătă seara se urcă repede

unul după altul în polana din vârful muntelui. Însă mai repede veneau înapoi, căci acolo sus în polană stă un flăcău după ușă, care leșea înaintea fiecăruia, stălcindui în așa chip, că cuvintele ce le mai adăoga flăcăul după bătaie: »Mai vină cât de grabă iarăș, căci și-oiu da cu vârf și îndesat«, le văjălau neconținți în urechi.

După cât știau oamenii, în toată parohia eră numai unul singur, care avea pumni așa de vârtoși, și acela era Tore Nesset. Toți flăcăii cei chiburi ziceau că-l prea mare obrâznicie, că berbecul arândașului cără la pumni cu nemiluita în poliana lui Huseby.

Tot astfel zise bătrânul Knut, când auzi de cele întâmplate, dând totodată cu socoteala, că dacă nu se va afi al altul care să-l înfrâneze, atunci are s'o încerce el cu feciorii lui. Knut începuse ce-l drept să îmbătrânească, însă deși se apropiă la vr'o 60 de toamne, totuși îi plăcea, dacă la vr'o petrecere veselă erau lucrurile prea pacinice, să se întrecă vârtos din pumni cu feciorii lui cei mai mari.

Spre polana lui Huseby ducea numai un drum și acela trecea prin mijlocul ogrăzii lui. Sâmbăta viitoare seara, când voia Tore să se urce în poliană furișindu-se prin ogradă — acuma mai sprinten ca mai înainte — și când trecuse deja pe lângă sură, îl apucă cineva deodată de piept. »Ce vrei dela mine?« zise Tore și-l izbi la pământ, de eră să crape rânza într'însul. »Indată ai să vezi tu, ce«, zise altul dinapoia lui, apucându-l de după ceafă; acesta eră fratele celui dintâi. »Și acum vine al treilea«, adause bătrânul Knut sărind la dânsul.

Puterea lui Tote crescuse deodată cu pericolul;

ei eră mlădios ca o nuiă și lovia de mergea colbul; se plecă și se suciă; unde plouă pumnii, el nu eră și dincotro se așteptau ceilalți mai puțin, de acolo îi izbi mai tare. Însfârșit îl stălciră totuși în bătaie, chiar cum se cade; dară bătrânul Knut povestea adese mai târziu, că încă nici când nu s'a bătut el cu un flăcău mai voinic. Ei urmară mai departe, până ce începu a curge sânge, însă deodată zise bătrânul Huseby: »stai!« și adause: »Dacă poți tu Sâmbătă seara ce vine să scapi de Huseby și feciorii lui, atunci îți dau fata«.

Tore se târâi cum putu până acasă, și ajungând acolo se culcă. Lucruri strașnice se poveteau despre bătaia din polana lui Huseby, însă fiecare zicea: »Mai ales ce avu să caute el acolo?« — Numai una singură eră de altă părere și aceea eră Aslaug. Ea îl așteptase cu atâta dor în seara aceea, și când află acum despre cele petrecute între dânsul și tatăl ei, se trânti jos și plânse, zicându-și: »Dacă nu mă mărit după Tore, toată viața nu mai am zi veselă«.

Tore stătu Duminică toată ziua în pat, și chiar Luni văzu el că are să mai zacă încă. Și ziua de Marți trecu, cu toate că eră o zi așa de frumoasă. Plouase noaptea, munții erau umezi și plini de verdeață, iar pe fereastra deschisă venea un miros de frunziș, sunete de tălângi se coborau în vale, și colo sus pe munte bucluma o fată; dacă n'ar fi fost mă-sa în odaie, el ar fi început să plângă de nerăbdare.

Veni Miercuri și el zăcea încă. Joi însă socoti: »Cine știe de nu mă voiu însănătoșa eu până Sâmbătă«, iar Vineri se sculă din pat. Cuvintele bătrânului Knut nu-i mai ieșeau din minte:

sădesc nu la suprafață numai, ci și în adâncul sufletului, știe că aserțiunea aceasta nu-i un simplu paradox.

Sentimentul și conștiința națională a sașilor e cu mult mai adâncă decât a noastră. Naționalitatea lor nu răsare din reflexiunea rece a judecății, ca la cei mai mulți dintre noi, ci e o parte vie organică a ființei lor întregi și razimă pe tradiția bogată a unui trecut de șapte sute de ani și se alimentează neconștient din izvorul atât de bogat al puternicei și uriașei culturi germane. Sasul nu se maghiarizează pentru că nu vrea numai, ci pentru că nici nu ar putea, pe când despre cei mai mulți intelectuali de-ai noștri nu se poate zice acelaș lucru. Dacă din suma elementelor cugetării unui intelectual de-al nostru vei scade factorul conștient și voluntar al conștiinței sale de român tot restul ce-i rămâne e străin și dacă el ar vrea să se deznaționalizeze, nu ar avea decât să schimbe eticheta cu inscripția românească căci nimic din fondul lui nu trebuie schimbat.

Pentru sas naționalismul înseamnă tot ce i-s'a infiltrat în școală, în familie din spiritul marilor genii ai culturii și istoriei germane. Conștiința națională pentru el e mândria de a aparține la marea familie culturală a unui Luther și Melanchthon, a unui Goethe și Schiller, Herder și Lessing, Kant și Fichte, Wagner și Mommsen.

Orice curent artistic, literar și cultural din Germania se reprezintă și se răstrânge în sânul poporului sădesc ca într-o mică oglindă. După cum reformația lui Luther nu a găsit nicăiri un tărâm mai priincios ca la micul popor sădesc, tot astfel secesionul și Nietzscheanismul găsesc admiratori fervenți în Sibiu, în Brașov, în Bistrița sau în Sighișoara.

Sasul e un mare admirator al lui Bismarck și al împăratului Wilhelm II. Ori ce eveniment politic din marele imperiu german este urmărit între sași cel puțin cu acelaș interes ca și evenimentele politice din Budapesta. (Am cunoscut însă intelec-

tuali de ai noștri, buni români de altcum, cari urmăreau până în cele mai neînsemnate amănunte politica ungurească, fără a ști însă ce partid politic se găsește la cârma statului român și care e numele primului-ministru român!)

Dar oare sașii sunt iredentiști? Cine-i cunoaște, știe că nu. Deși în casa fiecărui sas găsești portretul cancelarului de fier sau al părechii imperiale germane, deși la întruniri și petreceri intime tineretul sădesc cântă cu un entuziasm sincer »Deutschland, Deutschland über alles« sau »Die Wacht am Rhein«, totuși ori care sas matur știe că o dorință iredentistă ar fi pentru el un vis utopic. Dl Schuller are deplină dreptate. Dintre toate popoarele nemaghiare, prin situația lor sașii sunt mai puțin accesibili dorințelor iredentiste.

Dar dacă sașii nu au nici o expirație de alipire politică la Germania, nu e mai puțin adevărat că ar opune cea mai desnădăjduită rezistență ori cărei încercări de a-i deslipi de Germania culturală. Poporul sădesc își trăiește viața sa fizică și materială în Ungaria, dar prin toată viața sa sufletească, culturală și intelectuală, relativ foarte dezvoltată, se află fără îndoială în sfera culturai și vieții germane.

Aceasta va pune însă pe sași în vecinic conflict dacă nu cu poporul unguresc, dar de sigur cu toți conducătorii lui, cu toată pătura lui de frunțași de azi. Aspirația acestora este de a atrage mai curând sau mai târziu pe toți locuitorii acestei țări în sfera culturii ungurești prefăcându-i în unguri. Chiar și dl Schuller a pățit-o cu scrisoarea sa atât de loială și de deschisă. Căci drept mulțumită »Budapesti Hirlap« îi face un comentariu care singur ar trebui să trezească pe orice sas. Ziarul îl acuză că el și tovarășii lui fac un *patriotism pasiv* (pe când cel *activ* ar fi de sigur maghiarizarea complexă) iar Korodi și soții lui fac antipatriotism agresiv. Tineretul sas, zice ziarul unguresc, urmează universitățile din străinătate și partea lui cea mai mare rămâne ferit de

orice influență a aspirațiilor, a spiritului, a culturii și a literaturii ungurești. Aceștia lucră împotriva Ungariei în țară și în străinătate. Și situația aceasta nu se va schimba până când tineretul sădesc nu va veni în masse la universitățile ungurești spre a se pune în slujba culturii ungurești, ca bunăoară »bravii noștri zipseri și șvabi« din sudul Ungariei.

Cuvintele acestea ar trebui să deschidă ochii oricărui sas. Ceeace li-se cere cu o uimitoare dezinvoltură nu-i mai puțin decât să se maghiarizeze întocmai ca și »bravii zipseri și șvabi«.

Pentru noi, toată țara aceasta se desface în două tabere mari. Una e tabăra aspiratorilor alta a asupriților naționali. Sunt două lumi de o gândire și simțire fundamental deosebită. Pentru cei dintâi tot ce viază și suflă în țara aceasta nu are dreptul la o viață sufletească mai înălțată decât intrând numai în sfera limbii și culturii ungurești. Altă viață sufletească și culturală nu poate, nu are dreptul să trăiască, pe pământul acesta.

Concepția taberii a doua e diametral opusă. Pentru ea orice popor are dreptul de a trăi o viață națională proprie în limba și cultura sa.

Nu e o diferență pur politică, ci morală, o adâncă diferență de mentalitate ce desparte aceste două tabere.

Unde se găsesc sașii? Atitudinea lor politică e pe partea asupriților, deși după toată gândirea și simțirea lor, după toată mentalitatea lor ei aparțin taberii asupriților. Aceasta-i o situație paradoxă și lipsită de orice logică elementară și toți deputații și ziariștii sași la un loc nu ar putea să ne convingă că ea e firească, logică și necesară. Nu, prin firea și mentalitatea sa, prin toate interesele sale apropiate și depărtate, poporul sădesc nu are loc decât în tabăra noastră, a tuturor celor ce luptăm o viață și existență națională, apărându-ne de opresiunea cutropitorilor. Dimpotrivă

»Dacă poți tu Sâmbătă seara, ce vine, să scapi de Huseby și feciorii lui, atunci îți dau fata«. El privi de câteva ori după olaltă înspre casa lui Huseby — altceva decât ciomega nu pot căpăta, gândi Tore.

Spre poiana lui Huseby ducea, dupăcum am spus, numai un drum; însă un hoțoman voinic putea să ajungă acolo, măcar că nu trebuia să meargă pe drumul cel bătut. Dacă vâsleai împrejurul limbei de pământ și oprial barca de cealaltă parte a muntelui, eră totuș cu puțință să te urci în sus, cu toate că aici eră un pripor, că o capră numai cu greu ar putea să se acașare, și doară după cât se știe, ea numai fricoasă nu i pe munți.

Veni Sâmbătă și Tore stătu toată ziua afară; — soarele strălucea, în toate tufele incolția iarba, iar pe munți buciună cinea neconștient într'un mod atât de ademenitor. El ședea încă înaltea ușei când se făcu seară și o negură deasă flutura în sus pe stânci. Se uită spre munte dar acolo eră liniște, privi apoi dincolo spre casa lui Huseby și pregătindu-și luntrea vâsli împrejurul limbei de mare.

În poiană eră Aslaug gata cu treble. Ea se gândea, că în astă seară nu poate să vie Tore, dar pentru aceea vor veni alții destui; iată că se resleși cănele dela vite neștind nimeni inco-

tro se duse. Ea se așeză astfel că putea privi peste întrea a vale, dar de jos se ridicau neguri și apoi nici nu avea curaj să privească în jos, căci ori și ce lucru îl treziă amintiri în suflet. Se sculă iarăși și fără să gândească lungă vreme, trecu dincolo și se așeză jos, privind departe peste mare. Privirea aceasta peste îndepărtata mare o liniști.

Deodată îi veni dor să cânte; ea alese un cântec cu tonuri prelungite, și cântecul ei se auzia departe în noaptea adâncă.

Bucurându se singură de asta, mai cântă încă un viers.

Însă deodată simți, că i-ar fi răspuns cineva din vale.

»Ce să însemne asta?« zise Aslaug; merse până la marginea prăpastiei și se prinse cu mâinile de un mesteacăn, care tremura deasupra abisului. Ea privi în jos, însă nu zări nimica. Fyordul zăcea în liniște adâncă, nici o pasere măcar nu sbura pe deasupra. Aslaug se puse jos și începu iarăși să cânte; încă acuma se auzi un răspuns rezvedit și chiar în acelaș ton, însă mai aproape ca mai înainte. »Totuși trebuie să fie ceva«; Aslaug sări în sus și se plecă deasupra adâncimii. Acuma văzu jos la piciorul stâncii o barcă legată și aceea se afla într'o adâncime așa mare, că părea ca scoică mică. Ea privi dealun-

gul stâncii și zări un comănac roșu și de sub comănac capul unui flăcău ce se acățara pe stâncă pripurie, mai că asemenea unui părete. »Dumnezeule, cine să fie?« întreba Aslaug, dădu drumul mestecanului și sari înapoi. Nu cuteza să și răspundă, căci ea știa acuma cine era. Se aruncă la pământ implântându-și spasmodic mâinile în iarba, ca și cum ea ar fi aceea ce n'ar trebui să se scape; însă rădăcinile ierbii slăbiră, ea țipă odată din baierile inimii și ceru ajutor dela Atotputernicul. Însă deodată îi trecu prin minte că încă îndrăznețul Tore vorește să-l ispitească pe Dumnezeu și de aceea nu putea aștepta nici un ajutor acuma.

»Numai de data aceasta«, se rugă ea și îmbrățișă cănele, când el ar fi Tore, pe care trebuia să-l ție strâns; se rostogoli cu cănele dealungul fânașului, însă timpul era totuși grozav de lung.

Deodată se smuci cănele. Ham, ham lătră el privind în jos; ham, ham lătră iar spre Aslaug sărindu-i cu labele dinainte pe piept. Mai hămăi el de câteva ori deasupra prăpastiei, — și iată că un comănac roșu resări din adâncime și Tore zăcea la pieptul ei.

Astfel stătu el minute întregi, fără să rostească; și ceeace vorbi el mai pe urmă, erau curat nebunii.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târgulată să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Löser János, Budapest.

sașii nu au nici un interes contrar cu tabăra aceasta, a celorlalți asupriți.

Poporul începe să simtă tot mai mult aceasta. Atitudinea sa politică îl pune într'un conflict tot mai ascuțit cu simțirea și mentalitatea sa politică. E o criză ale cărei dovezi vădite sunt toate semnele ce s'au ivit în timpul din urmă. Mușcați de șerpele îndoiieli, poporul săsesc și conducătorii lui de azi se svârcolesc între extremele celor două scrisori pe cari le-am citat, scrisoarea dlui Schuller și a dlui Neugeboren. Votul universal și luptele politice mai apropiate vor amuți glasul conștiinței pe o clipă, dar un nou atac al șovinismului agresiv, îl va trezi din nou.

Conflictul sufletesc se va înoi iar sfârșitul lui nu poate fi îndoios: poporul săsesc va trebui să treacă în tabăra în care îl mână sentimentele sale, interesele și ascunsele sale simpatii de până atunci: în tabăra națunilor impilate. Până atunci noi așteptăm, căci avem timp. Mai mult decât noi, va avea el nevoie de a grăbi această schimbare de atitudine politică și se va căi cu atât mai mult, cu cât mai târziu va hotărî pasul acesta.

Guvernul și croații. Pentru a-i înlesni într-o situația noului ban, guvernul unguresc s'a învoit ca pretutindeni pe oficiile publice din Croația să fie numai inscripții — *croate*.

Să se țină numai bine croații și desigur voiculesul Kossulh își va retrage și el celebra pragmatică!

Concesii naționale nu vor fi. Sâmbătă pe culoarele dietei deputatul Burgyan Aladár i-a spus ministrului Andrássy că acum ar fi timpul suprem pentru a stăruia la curte să li-se dea ungușilor concesii naționale în armată, în schimbul revizuirii regulamentului dietei și a obligațiunei că majoritatea actuală nu va face greutăți în ce privește ridicarea contingentului militar.

Iată ce a răspuns însă Andrássy:

»— E peste puțină să obținem aceasta.

Bătrânul Knut Huseby însă, vorbi după întâmplarea asta un cuvânt, care numai prost nu era; el zise: »Ștregariul e vrednic de fată; încaltea să o și aibă!«
Ion Grămadă.

H A Z.

Pacoste.

Studentul universitar Nae Datorescu scrie, la adresa unchiului: »Iubite unchiule! Trimite-mi 25 lei spre a-mi cumpăra cea mai nouă carte de anatomie, în care să mă adâncesc studiând bărbătește.

Al tău recunoscător:
Nae.

Dar eată că sosește cartea însăși și Nae rămâne năcăjit foc. Peste 2 săptămâni scrie din nou unchiului: »Iubite Unchiule! Dela anul nou încoaci n'am primit dela dta o para chioară macar. Aceasta e răsplata studiului meu fără preget?

În așteptarea celor ce au să urmeze.

Al tău supărat
Nae.

Dar care nu-i fu surprinderea cetind răspunsul astfel glăsuind: »Iubite Nepeate! Indeletnicirea ta, »fără preget«, cu studiul, e — minciună friptă. Căci, dac' ai fi tăiat fie și numai cele din-tăie trei foi din noua carte, ai fi aflat înlăuntru, întocmai 25 lei.

Al tău nemulțumit
Unchiu.

Năcazul lui Nae fu cu atât mai strajnic, că vându-se cartea unul anticvar și de loc nu-l venia în minte, cui anume.

Regele și așa nu va face concesii naționale cari să mulțumească întregul parlament. Și apoi regele n'ar avea garanția că 20 ori 50 deputați nu o să facă obstrucție împotriva ridicării contingentului militar. Târguiala cătuși de puțin nu este atât de clară cum o prezintăți, pentru că dacă ar primi-o, regele ar risca mult.

Venind vorba de proiectul de reformă electorală și întrebat fiind că de ce nu face cunoscut acest proiect, Andrássy a răspuns:

»— E peste puțină, pentru că dacă l'ar cunoaște d'acum, s'ar găsi vre-o sută deputați cari ar desera de soartea cercului și mandatului lor. Deputații aceștia chiar numai din interes personal ar face de p'acum obstrucție încontra guvernului.

*

Ugron și moștenitorul de tron. »Marele« săcuiu a făcut-o lată: a scris în »Magyar Nemzet«, ziar semioficios, un articol d'o extraordinară violență împotriva arhiduceului Francisc Ferdinand presumpțivul moștenitor al tronului, învinuindu-l că-i urește pe unguri și face intrigi împotriva lor.

Iată telegrama, din sorginte maghiară, ce se trimite ziarelor maghiare despre acest incident:

»Articolul în care Ugron Gábor atacă violent pe moștenitorul de tron, în Viena a făcut o indignare colosală. Toate ziarele vieneze scriu cu cea mai mare scârbă despre nația maghiară, dar mai ales atacă aspru guvernul.

»Moștenitorul de tron el însuși se simte jig-nit adânc și-l supărat pe guvern. Sunt temeri că dacă guvernul nu va ști să împace pe arhiduce, se poate provoca o criză de cabinet. Tocmai de aceea, Wekerle a plecat ieri la Viena, să ceară scuze dela moștenitorul de tron.

»El a cerut și audiență dela arhiducele, acesta însă n'a primit pe Wekerle.

Ugron se vede că a vrut să imiteze pe Max Falk, care prin anii optzeci atacase și el pe arhiducele Albrecht. Numai bietul Tisza bătrânul și cu prietenul său Falk au știut însă câte sudori reci i au trecut, câte Canosse au peleginat, până au putut împacă pe cel dela Viena.

Wekerle va avea de alergat și el.

De, când te amesteci în — țărițe...

eră în posesia comunicatului clubului în cari se

Presă noastră desupra organizarea partidului național.

»Drapelul« de ieri se ocupă la loc de frunte cu chestia organizării, scriind următoarele:

La începutul acestei săptămâni s'a întrunit la Budapesta o conferință a mai multor fruntași de ai noștri, cari împreună cu deputații noștri naționali au desbătut mai multe chestiuni de actualitate între cari la locul prim chestiunea organizării noastre de partid. Despre rezultatele acestei conferințe — consueto more — nu s'a dat nici un comunicat autentic presei noastre, dar din diferitele informațiuni de natură particulară reiese, că s'a decis introducerea unei organizări mai eficace, în care scop s'a instituit, ori se va institui în Arad un comitet central de executivă, care va conduce și inițiază prin bărbați proprii de încredere organizarea comitat de comitat.

Sperăm deci, că dacă n'am primit detalii autentice până acum din Budapesta, vom primi de aici încolo dela Arad, ca să știm ce este de făcut și cum trebuie să procedăm ca să ne închegăm în mod unitar șirele și să nu ne mai găsească desfășurarea evenimentelor nepregătiți, cum am fost până acum la toate momentele mai importante. Până vom primi aceste detalii din loc competent și în mod autentic, avem să ne impunem rezerva necesară, ca nu cumva prin vre-un demers neorientat să contribuim la mărirea confuziunei, care este destul de mare.

Se ocupă apoi de chestia recunoașterii noastre din partea guvernului ca partid (»Drapelul« nu

arată nouile baze de legalitate pe cari se constituie partidul. N. Red.) și continuă:

Dela început însă am observat, că nu ajunge a trezi numai și a întări în masele largi conștiința națională, ci păturile trezite și însufleșite la focul acestei conștiințe trebuie ținute laolaltă, ca să nu se reslățească. Și numai prin o organizare se poate face aceasta.

Cum suntem însă strănși cu ușa din toate părțile, o lucrare mai intensivă în privința aceasta am așteptat dela deputații noștri și — ca să vorbim de tot pe față — o așteptăm și astăzi încă dela ei, căci el atât în urma nimbului lor, cât și în virtutea scutului legal al imunității, pot face mai mult și mai cu succes decât noi ceștialalți.

Ni-s'a zis și ni-se zice — nu fără motiv — că nu putem aștepta totul dela deputați. Ei au o poziție destul de grea, au să poarte lupte cu adversari înverșunați în dietă, cari lupte le consumă puterile, așa că nu este lucru corect să așteptăm ca și afară de parlament să ne facă deputații toate.

Apoi da! Astfel privită chestiunea au pe deplin dreptate ceice caută a degaja pe deputați. Noi vedem însă altcum lucrurile. În situația dată, când și așa nu așteptăm nici un rezultat favorabil dela activitatea dietală a deputaților noștri, credem noi că ajunge dacă caz de caz față de fiecare chestiune abordată în dietă se precizează scurt și precis poziția principială a clubului nostru dietal fără de a lungi vorba și încolo să lase lucrurilor mersul firesc, pe care nici de altfel nu-l pot opăci. Dar în situația dată o luptă înverșunată contra guvernului numai poziția guvernului o poate întări, căci toate celelalte partide se aliază contra noastră.

Rolul principal ar trebui să-l aibe deputații noștri afară de parlament în cercurile electorale, întărindu-le și organizându-le în serviciul partidului național. Se înțelege că nu singuri au să facă deputații lucrul acesta, ci toți trebuie să le venim într'ajutor. Conducerea trebuie însă să fie depusă în mâna lor. Numai astfel putem trage de fapt foloase mari din intrarea în activitate, numai astfel ne putem întări poziția și — quod erat demonstrandum — numai astfel ne putem organiza cât de cât.

Să nu cerem prea multe dela deputații noștri. Dar dacă e vorba să-i degajăm de ceva, să-i degajăm de »luptă« în parlament și să căutăm a i ajuta din toate puterile la lucrarea serioasă de întărire și organizare în cercuri, căci astăzi nu în dietă, ci în cercurile electorale trebuie să întărim poziția deputaților noștri, dacă nu vrem să-i vedem mâne poimâne decimați și pe noi iarăși unde am fost mai înainte de intrarea în activitate.

Noi astăzi fără conducerea și lucrarea asiduă a deputaților noștri în cercurile electorale, nici imagină nu ne putem o încercare de organizare mai cu succes decât în trecut.

*

»Libertatea« din Orăștie scrie:

Dumneacă și Luni (19 și 20 Ian.) deputații noștri s'au întrunit la Pesta de nou la sfat, de astădată însă nu numai ei singuri, ci poftind la sfatul lor și pe alți fruntași ai partidului, între cari și președintele G. Pop, și au ținut sfat îndelungat asupra felului, cum ar fi a se organiza de nou și din temelii partidul național român, cel azi lăsat prea în voia sorții, că de ani de zile, nici nu prea avem drept a vorbi de un partid național român, că el nu mai avea formele externe care să-l facă văzut, simțit, ținut în celelalte partide politice și neamuri. Aceeace ni-se părea (și noi numeam) a fi »partidul național«, era mai mult izbucnirea de sine (instinctivă) a puterii de viață a poporului român, așa cum izvoresc izvoarele din pământ, fără să fie rodul lucrării măestrice a cuiiva. Când lci unul, colo altul din filii buni ai neamului, chemă la manifestare (la arătarea puterilor) poporul, — el venă și ar veni și azi, pe multe locuri, cu inimă bună și cu braț tare să ajute bunilor săi filii în lupta lor! Il aiese deputați și deputații noștri nu-s decât sămnuț viu al acestei aplicări spre bine în popor. Pe nicăiri însă nu se simțea, că cutare mișcare a mulțimii, ar fi o urmare a mișcării cadrelor partidului, care el, cu puterea țăsăturii lui, a organizației lui, să simți că trage cu sine, după sine, mulțimea, masele!

Nu. Asta nicăiri!

Ci așa cum a fost, era și e rău, că mulțimea de sine să mișcă azi să mișcă mâne, să pornește ici, să pornește colo, — dar dincolo stă pe loc, ba pe aiurea va sta pe loc și acolo unde azi sau ieri s'a mișcat. Până n'ai căpitanii peste 10—20 sate, sergenți și căprari în tot satul — vorbind cu asămănare dela cătane — cari când poruncește colonelul de sus, să se pună toți în mișcare și să tragă cu ei și mulțimea, — până atunci partidul național ca atare, nu va fi simțit, nu va fi ceva viu, întrupat!

Acest lucru vor acum să-l pună la cale deputații noștri. Ei vor organizarea partidului, care de mult să tot cere. Să-l facă trup viu, legeon cu conducere, cu despărțăminte, cu membrii declarați dați pe față, cu încredere în toate colțurile țării, cu stafeți în toate văile, prin toate crângurile. Când ai lipsă să chemi poporul la o mișcare mare, să ai cui să te adresezi, să ai prin cine să dai vorba mai departe, până în cea din urmă casă țărănească.

Ca orice lucru bun, nici această mare și însemnată lucrare, nu să va putea duce în deplinire, decât prin oarecari jertfe materiale, ce s'or cere tuturor celor buni, celor cu înțelegere, celor cu prindere. Suflete mari românești să vor arăta credincioase partidului și prin aceea, că jertfesc ceva, îl ajută cu ceva, și în cele materiale. Vor fi ceva taxe, pe care tot românul cu stăricică mai bună, le va plăti bucuros. Poporului, și în deosebi celor mai săracl, firește nu li-se va cere nimic.

Dorim din toată inima cât mai grabnică întrupare a acestei organizări!

Alta va fi viața românească peste tot locul. Altfel va fi prețuit și partidul nostru național chiar și de cel mai veninos dușman.

Fiindcă cancelaria conducătoare a treblilor, să va încredința unui comitet de deputați, iar deputații mai mulți are Aradul, cancelaria, oarecum direcțiunea partidului, să va încredința grupului de deputați români din Arad.

Din România.

Descoperire senzațională. În capitală s'a descoperit o fabrică de bombe de dinamită. Faptul l'a aflat poliția generală de lângă ministerul de interne.

Amănuntele de extremă gravitate asupra acestei grave descoperiri, sunt extrem de senzaționale.

Di Anton Carp va depune în cursul săptămânii viitoare proiectul de lege pentru înființarea Casei Rurale.

După cum am anunțat, Casa Rurală va fi instituțiune mixtă cu un capital inițial de 10 milioane lei dintre cari 5 milioane vor fi acoperiți de stat și 5 mil. de particulari.

Conducerea afacerilor va fi încredințată unui director general care va avea ca ajutor doi sub-directori.

Guvernul ca și la celelalte instituții supuse controlului statului își va numi un guvernator care să supravegheze mersul afacerilor.

Vaporul »București« al serviciului maritim român, pe când încărcă mărfuri în portul Rotterdam a fost a fost isbit de un vapor englezesc, care intră în acel port.

Vaporul român, n'a suferit decât mici avarii astfel că reparațiile nu vor dura decât cel mult o zi sau două.

Din străinătate.

Ce se petrece în Rusia. A treia aniversare a măcelului dela 22 Ianuarie st. n. a trecut în liniște. În toate fabricile s'a lucrat. Muncitorii au hotărât ca leaia lor din această zi să o dea pentru ajutorarea familiilor deputaților social-democrați, cari au fost exilați la Siberia.

Guvernul rusesc vrea să treacă cu orice preț proiectul de lege relativ la reconstruirea flotei, care va costa miliarde de ruble. Conducătorul octombriștilor Uvarov a declarat într'un interviu acordat unui ziarist, că guvernul va dizolva дума, la caz că aceasta va refuza votarea proiectului.

S'au construit până acuma pentru flota rusească 152 de vase mari de războiu, între cari 79 culrasate și 20 submarine. Echipagiul flotei actuale este de 47 mii oameni.

Pe una din cele mai populate strade ale Odesei a fost atacat și omorât de bandiți un căpitan. Un singur asasin a fost prins, ceilalți au reușit să se facă nevăzuți.

Trei anarhiști deghizați cu multă pricepere, prefăcându-se că sunt, unul guvernator, unul secretar, iar al treilea aghiotant, au intrat în locuința arhiepiscopului din Kamenetz-Podolsk și l-au despoiat de întreaga avere, în valoare de 35 mil de ruble. După aceea au legat și bătut pe arhiepiscop și pe servitorii.

La plecarea ca și la ieșire, garda militară, care înconjură palatul episcopului, a făcut acestor trei anarhiști deghizați onorurile cuvenite, fără să bănuiască nimic.

Nu e nici o speranță, că se va putea da de urma acestor indivizi periculoși.

Ciocniri între mulțime și poliție. Chicago. Mai multe ciocniri grave s'au întâmplat între poliție și muncitorii fără lucru, cari se duceau la primărie, spre a cere de lucru. Mulțimea n'a ascultat imediat de somațiunile de a circula. Poliția, intervenind, întrebuițând niște bastoane groase spre a risipi manifestații. Sunt o mulțime de răniți; s'au făcut câteva arestări.

O serbare italo-română. Roma, 21 Ianuarie.

— Cu ocazia Anului-Nou, a avut loc ca de obicei la legațiunea română o frumoasă recepțiune care a fost mai mult o sărbătoare italo-română. Afară de colonia română din Roma, de ministrul Serbiei și Bulgarietii cu personalul legațiilor respective, de consulul nostru la Roma dl Manzi-Fé și dl Popovici consul al Muntenegrului, au luat parte la această simpatică sărbătoare în familie, număroși italieni printre cari: dl Fortis fost președinte al consiliului de miniștri, senatorul Pierantoni, deputații Santini și Panieli, com. Apoloni, ex-deputatul dl Cesare amic al dlui Fleva și fost coleg de studii al d-sale la universitatea din Neapole, contele de San-Martino cel care a adus la București lupoaica dăruită comunei București de către primăria Romei.

Printre români erau: ex-ministrul României la Viena, principele Em. Ghika cu principesa, principela D. Ghika secretar la legația română din Viena împreună cu soția, și împreună cu d-șoarele, ducesa de Mignano, româncă de origine, căsătorită în Italia cu ducele de Mignano.

S'a toastat pentru prosperitatea României și în onoarea regelui Carol, iar dl Fleva a ridicat paharul pentru Italia și pentru regele Victor Emanuel. Făcea onorurile casei d-na Lina Fleva cu gentileța ce-o caracterizează.

Din viața meseriașilor.

Seratele meseriașilor români din Sibiu. Din cercurile meseriașilor noștri ni-se comunică următoarele date importante: »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, precum se știe, ține regulat așa zise ședințe literare. Ședința de inaugurare a acestor ședințe s'a ținut în 24 Martie 1898, când președintele Tordășianu. în fața alor 15—20 participanți, câți erau la acea ședință, expunând scopul urmărit de a ne lumina mințile și a ne nobilita inimile prin prelegeri, declamațiuni, cântări, etc., a exprimat dorința, ca asemenea ședințe să se țină cât mai dese, și numai de Reuniunile de meseriași, ci de celelalte așezăminte ale noastre și ca la ele să la parte sute și sute de participanți. Asemenea ședințe Reuniunea sibiană a ținut 112 (în 1898 6, în 1899 10, iar din 1900 începând, în fiecare an câte 12). Numărul total al participanților, socotindu-se de ședință numai 80 participanți, deși numărul lor numai în rari cazuri e sub 100, se poate evalua la 8960. Ar fi important să se știe, cari și câți din autorii noștri sunt mai gustați la aceste ședințe, câți și ce pregătire școlară au număroșii debutanți ai lor și cum între participanți se sortează cărțile folosite, câte asemenea cărți s'au împărțit în cele 112 ședințe?

Acum Reuniunea hotărâre a luat, să țină din cele 12 ședințe lunare 4 mai festive, și anume, pe cele din luna primă a fiecărui quartal. Progra-

mul acestor ședințe va fi înainte stabilit și pentru prelegeri va apela la profesorii și ceea'altă inteligență a noastră. În proiect e mai departe, ca la aceste ședințe să se țină prelegeri și din igienă, din arta bucătăriei, din grădinarit, etc.

Pentru ședințele mai festive taxa de intrare s'a stabilit cu 10 fileri de persoană în favorul fondului »Masa învățăcelor meseriași«. *Prima ședință se va ținea Joi în 30 Ianuarie n. c. la orele 8 seara.*

Vieța socială.

Casina română din Oravița. »Progresul« anunță că Duminecă la Bobotează s'a ținut adunarea generală a Casinei române din localitate, cu care ocaziune președintele dl Mihail Grosșianu, a rostit un discurs făcând apel pentru concentrarea românimii din acele părți.

S'a ales apoi comitetul astfel: Dr. Mihail Grosșian, președinte; profesorul Cornel Strimbei, v.-președinte; George Telescu, secretar; Dimitrie Grosșian, casier; Petru Manclu, econom-biblioteca; Dr. Liviu Cigăreanu, jurisconsult și dd. Ilie Trăilă, Victor Poruț, dr. Ludovic Méhes, dr. P. Cornean, dr. Ioan Nedelcu, dr. G. Anca, I. E. Teran, Ioan Perian, G. Jianu, V. Marginean, Paul Mila și Gh. Bogdan, membrii în comitet.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 27 Ianuarie n. 1908.

— »Gazeta Transilvaniei« anunță, că numărul său excepțional din prilejul iubileului de 70 ani a existenței sale, va apărea la 12 Martie, data exactă a împlinirii celor 70 de ani.

»Gazeta Transilvaniei« fu fondată la 12 Martie 1838.

Deputațiuni românești la vice-comitele Aradului. Azi înainte de amezai s'a prezintat la vicespanul comitatului Arad o deputațiune de vre-o 200 de țărani din cercul Șiriei, Covăsint. Deputațiunea a fost condusă de dl dr. Iustin Marșieu avocat. Dsa a arătat vicespanului abuzurile săvârșite de fibirăul Faragó din Șiria la alegerea antistiei comunale din săptămâna trecută, despre care am publicat și noi un raport amănunțit.

Ei a arătat între altele că fibirăul Farago a designat de președinte a comisiei de votizare pe medicul comunal dr. Neumann care numai de 4 zile era locuitor în comună, deci nici în lista alegătorilor nu figurează, cu atât mai puțin putea să fie președinte de comisie.

A candidat apoi pe Mihaiu Ardelean urgisit înaintea comunei întregi, pe cumnatul lui Mihaiu Ardelean și pe crișmarul Pettó, iar când alegătorii — indignați că nu a candidat și pe ceilalți doi recurenți dintre cari doreau să aleagă pe unul, au voi din batjocură să voteze pe crișmar, faimosul protopretore a dat ordin jandarmilor să nu mai lase în sala de alegere nici un alegător și așa în absența bărbaților de încredere, pe cari tot dânsul ia numit, a declarat de ales cu majoritate de voturi pe argatul său Mihai Ardelean,

A pretins apoi în numele deputațiunii, ca vicespanul să ordoneze cercetare disciplinară în contra volnicosului fibirău.

Răspunsul vicespanului a fost scurt: Deputațiunea să înainteze un protest în scris în chestia asta, congregației comitatense și în ședința viitoare a acesteia se va desbate întreagă afacerea, iar întrucât se va adeveri purtarea abuzivă a fibirăului, vicespanul

promite, că va introduce cercetare încontra lui.

Aviz, membrilor congregaționali români!

A doua deputațiune a fost a șimandaniilor, condusă de dl Marșieu, care a solicitat tot în chestia unor mișelii săvârșite la alegerea antistiei comunale. În Șimand fibriul a voit să facă alegerea fără ca să fie ales comitetul comunal și fără să fie întregită lista de votizare. Alegerea fost sistată, prin telefon, din partea viceșpanului. Pe poimâne a pus termin nou pentru alegere, și cum comitetul comunal nu-i ales și lista votanților nu-i întregită nici acum, șimandani au dat azi un nou protest la viceșpanul.

A treia deputație condusă tot de dl Marșieu, din Socodor s'a plâns contra samavolniciei solgăbirăului Édes Elemér, care cu ocaziunea alegerilor comunale, cu toate că membrii din comitet i-au prezentat o rugare iscălită de 20 inși cerând ca actul alegerii de primar și tutor orfanal să se facă cu vot nominal, a ignorat cererea lor și călcând legea a declarat de primar ales pe Mihai Ardelean, iar de tutor orfanal pe Gavrilă Ardelean, doi oameni urgisiți de popor, cari însă se bucură de încrederea lui Édes.

Administrație — nu glumă!

— Fasiunile asupra datorilor întabulate pe case ori moșii. Cei ce plătesc interese pentru datorii, sau rente întabulate pe case și pământuri, dobândesc un scăzământ al dării suplimentare, adică al aruncului după darea de casă și pământ, dacă fac în timpul prescris de lege fasiunile lor asupra acestor datorii întabulate. Fasiunile se pot face până la 31 Ianuarie st. n. 1908 pe blanchete, ce se capătă la toate primăriile (antistiile) comunale și se pot predă în decursul orelor de oficiu prevăzute cu datele și cu subscrierea necesară. La caz de boală sau ivindu se altă piedecă, din pricina căreia cineva n'a putut predă la timp fasiunea sa, celui împledcat îi stă în drept a face o cerere de justificare, arătând cauzele, pentru cari a fost împiedecat și înaintând fasiunea datorilor sale pe imobile până la 15 Februarie n. c. tot la primăriile comunale și la perceptoratele orașenești. Cel ce n'a înaintat fasiunea sa până la 31 Ianuarie n. sau n'a justificat întârzierea ei până la 15 Februarie st. n. 1908, pierde avantajul ce îi dă legea pe acest an, adică nu i se mai scade nimic din arunc pe case și moșii.

— Convorbire cu Björnson. »Az Ujság« de ieri publică un lung interview pe care l'a avut colaboratorul său din Roma Balla Ignác cu marele poet Björnson. Primind pe numitul corespondent maghiar, Björnson a ținut să-i spună sincer, fără jenă, tot ce crede despre unguri, precum a arătat și chipul cum a ajuns să se ocupe de naționalități. Despre guvernantații maghiari, îndeosebi despre Apponyi s'a pronunțat cu multă asprime, acuzându-i că fac o politică sălbatică și perversă.

— Necrolog. Ni-se anunță prin telefon: Protopopul gr.-or. din Bocșa-montană Maxim Popovici, a decedat ieri. Azi va avea loc înmormântarea.

— O telegramă din Beiuș ne aduce vestea morții protopopului greco-catolic din Beiuș Augustin Antal.

Amândouă acești protopopi au fost români buni și păstori harnici. Trimitem celor îndurerăți condoleanțe.

— Cutremur de pământ în Maramurăș. Din Sighețul marmășiei ni-se scrie că în zilele din urmă s'a simțit un cutremur de pământ peste întreg comitatul. În Solciva îndecurs de mai multe zile s'a simțit o zguduitură puternică. Pereții mai multor case s'au crepat. Locuitorii comunei Halmos se aflau tocmai în biserică când s'a început cutremurul. De spaimă toți au căzut la pământ și întonau rugăciuni! În întreg comitatul e o mare panică.

— În mormântarea canonicului G. Telescu. Cetim în »Drapelul«:

Înmormântarea canonicului G. Telescu s'a săvârșit Vineri după prânz la orele 2 d. a. în Lugoj.

Ceremonialul prohodului a fost săvârșit sub pontificarea M. Sale canonicul I. Madincea din partea următorilor preoți: Canonicul Nestor, vicarul Hațegului dr. I. Radu, protopopii G. Popovici și G. Grecu, preoții Țucu, dr. D. Fireza, V. Giurgiu și I. Crișan.

Publicul asistent a umplut cu desăvârșire încăperile largi ale catedralei. Dintre cântările funebre unele precum și răspunsurile au fost frumos executate din partea corului reuniunii de cântări »Lyra« sub conducerea părintelui Ienea.

Dintre străini am observat pe reprezentanții bisericii rom.-cat. guardianul Pataky și încă un preot.

Predica și iertăciunile au fost ținute din partea canonicului I. Madincea, după cari apoi sicriul fu ridicat și așezat din nou pe carul mortuar, iar conductul mortuar punându-se în mișcare între sunetele jalnice ale clopotelor a plecat spre locul de odihnă unde apoi ajungând s'a predat iarăș țărânel, ceea ce dintr'ânsa a fost împrutat.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată.

— Un dar bogat. Preotul Ioan Petrovici din Ciclova română a dăruit pentru biserică din Vârșeț — scrie »Progresul« din Oravița — 6000 cor. Un dar frumos, pentru care dl Popovici merită toată recunoștința.

— Kriványi, vestitul Kriványi iar este la ordinea zilei. Sâmbătă după amiază, petrecând adevărat la vie cu nevastă-sa (a doua), din ce motive, nu se știe, destul că a tras trei gloanțe de revolver asupra nevestei sale. Două au rănit-o la cap iar unul la mână, dar nu grav. Încă Sâmbătă nevastă-sa a și venit la Arad, unde a fost ascultată de poliție. Ea zice că primul glonț l-ar fi tras Kriványi din nebagare de seamă, iar celelalte din spaimă. Kriványi a dispărut, ducându-se spre Lipova. Se crede că s'a sinucis, căci până ieri poliția n'a dat de urmele lui.

— Restaurarea antistiei comunale în Pauliș. Ni-se comunică: Sâmbătă în 24 c. s'a săvârșit restaurarea antistiei comunale în Pauliș. Au fost aleși: primar: Ioan Raitar; ajutor de primar: Todor Miculița; jurat: Ilie Sav; casier: Todor Berar, toți cu voturi unanime.

Interesant e, că dintre cei 8 candidați la postul de primar, încrederea publică unanim l'a aciatat pe tinărul Ioan Raitar, care abia împlinește 27 ani.

— Emigranții duși în America se întorc încetul cu încetul. Sâmbătă iar au sosit în portul dela Fiume vaporul »Caronia« aducând cu sine 1500 emigranți, cei mai mulți slovaci. Intre ei erau și 28 inși, pe cari nu i-au lăsat să debarce.

Ministrul face cunoscut că în Canada s'a interzis imigrația. Deci s'a oprit ca autoritățile să dea pasapoarte pentru această parte a Americii.

— Rescumpărarea felicitărilor de Anul-nou. Dl dr. Emil Monțla, adv. în Șiria și-a rescumpărat felicitările de Anul-nou cu suma de 10 cor. și 06 filleri dată în favorul »Asociațiunii« aradane.

— Kuropatkin, după toate probabilitățile, va fi dat în judecată, și anume pentru că a informat fals pe țar și autoritățile despre situația din Mandjuria. Din depunerile martorilor, mai ales a generalului Dimitrevski și a unor articole senzaționale ale lui Witte, se învederează anume, că în calitate lui de șef-comandant a trimis rapoarte false, pentru a-și motiva ori scuză eșecurile de pe câmpul de luptă.

— Un pictor român. De când cu pictura catedralei române gr.-ort. din Sibiu o nouă eră se desvoltă în pictura bisericilor noastre. Preoții și învățătorii noștri conduși de nobile tendințe, lucră din toate puterile, ca stilul bizantin atât de umilit după căderea imperiului bizantin să reinvieze în timpul nostru mult mai vesel, mult mai viguros împodobindu se cu motive românești.

Pictorul Smigelschi a fost primul, care în acest senz a înțeles spiritul timpului și după dânsul pe rând desemnătorii cu adevărată vocațiune de pictură îmbrățează cu multă dragoste calea indicată, și cum nu, când conform adevărului exprimat prin Ioan Damaschinul; noi nu ne închinăm icoanelor, ci celor ce se închipuiesc prin icoane, întocmai precum nu ne închinăm materiei din care i compusă crucea ori cartea evangheliei, ci adevărilor, pe care le exprimă. În urmarea acesteia arta bizantină atât de potrivită cu evlavia poporului nostru este un mijloc puternic de edificare în spirit religios.

Ea este pentru oamenii maturi ceea ce școala este pentru cei nevârșnici. Are menirea de a îmbogăți sufletul privitorilor, dându-le sub o formă pipăită și în acelaș timp încântătoare, cele mai înalte și mai puternice sentimente; are menirea de a le deșteptă și întreține în suflet dintre acestea sentimente cu deosebire pe acelea, care sunt menite să le întărească conștiința de fii ai unui anume neam și a unei anume biserici.

Iată de ce trebuie să ridicăm din toate puterile pictura bizantină cu motive românești, iar puținii pictori ce-i avem, cari au dragostea își cunosc însușirile acestei arte să cuvine să i sprijinim nu numai prin comanda noastră, ci trebuie totodată făcuți cunoscuți și în cercuri cât se poate mai largi.

Un astfel de pictor, fără îndoială, este și domnul Nicolae Baci.

E un tinăr, care s'a deprins mult în arta picturii bizantine, făcându-și cariera în străinătate la pictori cu renume european. De câteva luni s'a localizat în Agârbiciu, comuna sa natală, (Szász-egerbegy, posta tot acolo, lângă Mediaș) unde în timp relativ scurt a pictat toate icoanele iconostaselor ambelor biserici românești, devenind prin aceasta, obiectul admirațiunii tuturor cari le-au văzut.

O caracteristică a picturii domniei sale este, că broderiile de pe veșmintele tuturor sfinților precum și celelalte podoabe sunt făcute pe baza motivelor noastre românești, fapt, care ne dă curajul să-l recomandăm atențiunii publice, ca pe unul, care în acelaș timp își ofere serviciile sale și cu un preț foarte bagatel.

Zilele trecute călătorind prin Agârbiciu am cercetat și pictura d-lui Nicolae Baci, care îi face cinste și e adevărată podoabă pentru biserică și pentru casele creștinilor.

Cred, că săvârșesc un lucru bun și național în acelaș timp aducând cazul acesta la cunoștința opiniunii publice.

Așadară preoți, învățători și popor sprijiniți arta românească și nu uitați, îndemnul poetului, care ne zice că: nici un ac dela străin!... *Mediaș, 25 Ian. 1908. Izidor Dopp.*

— Procesul Nasl. Se anunță din Roma: Înalta curte, după două ore de vii discuțiuni în camera de consiliu a hotărât să se audieze 7 din

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

martorii respinși de apărare pentru că voiau să depună asupra unor puncte (chestiunea telefonului, a plantelor, electricității) pe cari apărătorii lui Nasi le consideră necuprinse în actul de acuzare.

Camera de consiliu a confirmat precedentele sale ordonate, dând mână liberă președintelui să procedeze la audierea martorilor ce îl va socoti trebuincioși dându-i și facultatea de a reduce lista martorilor la caz de nevoie.

— **Furtuni pe mare.** Căpitanul vasului englez, care a sosit ieri la Victoria (Columbia britanică), povestește că niște furtuni îngrozitoare au sămănat moartea pe țărmurile întregii Japonii. În largul mării, lângă Hokaido (provincia Yeso) s'au înecat 10 vapoare și 20 de corăbii mari.

Din Sapporo, aceeași provincie, se anunță că s'au înecat 600 de bărci de pescari. Au fost mai multe sute de victime. Valurile mării, revărsate pe coaste, au distrus mil de case și au înecat un foarte mare număr de locuitori.

Din dumă. Duma a adoptat în a treia cifră 8 proiecte de legi de mică importanță. Duma hotărăște să se trimită unei comisii cererea ministrului de justiție de a exclude deputatul Kosorotow socialist. Adunarea trece apoi la discuțiunea proiectului cadetilor tinzând la lărgirea drepturilor dumei în ceea ce privește bugetul.

— **Automobil pe ghiță.** Conte Graw din Berlin a trecut pe lacul înghețat Bodeusee cu automobilul mergând dela Reichenau la Allenfach, fără nici un accident.

— **Patru croați la spânzurătoare.** Se anunță din Bonn (Germania), că în curând vor fi spânzurați acolo patru croați, condamnați pentru crimă și hoție.

— **Părerii despre gazetari.** Al. Cehov scrie următoarele într'un ziar rusesc: Am fost odată cu un coleg ziarist în capela unei mănăstiri. Eră tocmai o procesiune la care a luat parte și Pobiedonoscev, cunoscutul mare procurator al sfântului sinod. Eră cu starețul și văzându-ne că nu purtăm nici uniformă, nici haină precească a întreat pe stareț cine suntem și cum am ajuns acolo?

— Suntem ziaști, — am răspuns eu, ca să-i ajut starețului care nu știa de noi.

— Da, gazetari, a răspuns Pobiedonoscev, — cu alte cuvinte oameni cari una văd și alta scriu. Ziaștii totdeauna scriu ce n'ar trebui, dar nici când nu scriu ce ar fi datorii lor.

Cu aceste cuvinte ne-a părăsit supărat. — Dar și între politicianii de frunte ai actualei Rusii sunt bărbați cari judecă cu totul alfel rostul gazetariilor. Un mare om de stat a caracterizat în următoarele cuvinte nimerite pe gazetari:

— »Gazetarul — zice acest priceput — trebuie să fie un suflet curat ca cel mai nobil om, dar pe lângă aceasta pielea obrazului să-i fie groasă, ca ipopotamului din Egipt. Nervii lui să fie din oțel; totul trebuie să învețe și totuș să facă pe ignoratul. De multe ori poate să nu știe nimic, dar trebuie să se poarte ca și când ar ști totul. Ziarul trebuie să-l servească cu tot focul sufletului, primind în schimb onorul, ca după moarte la opt zile numai să nu vorbească de dânsul.

— Nu mai e păr cărunt — »Regulatorul de păr» al lui Fr. Radda dă părului cărunt de pe cap și barbă culoarea naturală: blondă, brunetă, brunetă închis sau neagră. Este un praparat foarte sigur și nestricăcios, care nu vopsește nici pielea, nici albiturile.

Folosirea acestui neasemănat preparat e nu se poate mai simplă: cu pieptenul muțat în fluidul acesta nestricăcios se va atinge zilnic ca și cu un oleu perii pe cap și aceasta se va continua până când părul va câștiga culoarea naturală. Acest »Regulator de păr» este a nu se confunda cu alta preparate pentru păr de felul acesta. E de 25 de ani în circulație. Nenumărate recunoștințe, dovedesc succesul splendid obținut. Prețul: 1 sticlă: 2 cor. O sticlă de probă: 1 cor. Se vinde la: Friedrich Radda, apo-

hectar în Páncsova. Magazin la: Iozef v. Török, în Buda-pesta. Király-utca.

— **Haine de iarnă și de păr** se pot văpsi foarte frumos, asemenea se pot curăți. Afară de aceea tot felul de vestimente de preț, apoi haine de doliu, — toate se pot curăți sau văpsi din nou. Gulere și manșete se curățesc și fără clor. În fabrica de curățit alui Haltenberger Béla, Cașovia.

— **Săpun de vioarea de Parma.** Sub această numire de câțiva ani e în circulație un nou săpun folositor. Cine nu iubește mirosul de vioare? Și dacă știm, că acest săpun plăcut face fața fină, dacă știm, că în astfel de calitate și pe lângă așa preț în străinătate nu putem căpăta atare săpun, atunci putem aștepta, ca publicul mare se ne ajute săpunul acesta, numai ca să-i tindă mâna de ajutor pregătitorului, ci în interesul său propriu. O bucată 80 fil., 3 bucați 2 coroane 20 fil. Pregătește Szabó Béla fabricant de săpun de toaletă, Miskolcz. Se poate căpăta în Arad în drugheria lui Voitek și Weisz, Lugoj în farmacia lui Fischer János, Timișoara în prăvălia lui Wisemayr Ferencz.

Dela judecătorii.

Ș. »Agitator panslavist« condamnat. Sâmbătă curtea cu jurați din Budapesta a judecat în procesul de presă ce i-s'a intentat slovacului Greguska János, redactor al ziarului »Ludove«. Invinuit a fost cu agitare ce ar fi comis scriind că ungurii chinuesc până la sânge pe slovaci. Jurații declarându-l vinovat, tribunalul prezidiat de Sárkány Lajos, a osândit pe luptătorul slovac la 3 luni temniță și 600 coroane amendă. Greguska a făcut cerere de nulitate la Curie.

Ultime informațiuni.

Sf. Sinod contra dumei. Petersburg. Sf. Sinod a publicat o notă protestând în contra prezentării în dumă de către ministrul de interne a proiectului de lege prin care se declară libertatea de conștiință în Rusia. Sinodul pretinde ca propaganda credinței să fie rezervată numai bisericii ortodoxe; celelalte confesiuni să poată primi numai convertiți, cari vin în mod liber la ele și cari aduc un certificat dela clerul ortodox că toate sfaturile au rămas fără succes. Schimbarea de confesiune a militarilor ruși ortodocși trebuie, după sf. Sinod, să fie cu desăvârșire interzisă.

Economie.

Banca Națională a României. *Primum următorul comunicat: Cu începere de astăzi banca a scăzut taxa scontului la 6% și dobânda împrumuturilor contra depozite de efecte la 6 1/2%.*

A VIII-a adunare generală ordinară a Reuniunii de înmormântare din Sibiu este convocată pe 2 Februarie prin președintele Pantelimon Lucaș și secretarul Victor Tordășianu.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 27 Ian. 1908.

INCHEEREA la 1 ORĂ:

Grâu pe Apr. 1908 (100 klg.) 25.08—25.10
Secară pe Apr. 21.38—21.40

Ovăș pe Apr. 16.38—16.40
Cucuruz pe Mai 1908 13.96—13.98

INCHEEREA la 4 ORE:

Grâu pe Apr. 25.18—25.20
Secară pe Apr. 21.56—21.54
Ovăș pe Apr. 16.44—16.46
Cucuruz pe Mai 1908 14.02—14.04

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul
Grâu

pe Tisa — — — —	24 K.	—	25 K.	70 K.	
Din comitatul Albel —	24	>	30—25	>	30
De Pesta — — — —	23	>	70—25	>	40
Bănățenesc — — — —	24	>	20—25	>	10
De Bacica — — — —	24	>	40—25	>	25
Săcară — — — —	21	>	80—21	>	90
Orzul de nutreț, cvallitatea I.	15	>	50—15	>	70
> de cvallitatea II —	15	>	30—15	>	50
Ovăș > > I —	16	>	40—16	>	80
> > > II —	16	>	—	>	30
Cucuruz vechiu —	>	>	—	>	>
> nou	13	>	65—13	>	85

BIBLIOGRAFIE.

A apărut:

CĂLĂUZ

prin

Constantinopole și împrejurime

de

Teodor Filipescu.

Prețul 80 fil., plus 10 fil. porto.

Se poate comanda dela autorul Teodor Filipescu, Serajevo (Bosnia).

Slăbirea fizică

o împiedecă, corpul, musculatura copiilor, o desvoaltă Emulsiunea SCOTT. Acest leac e nutre mântul cel mai bun și întăritor pentru copii și va vindeca și pe copilul d-tale cum s'au vindecat mai multe mil de copii prin folosirea acestui preparat. Le dă copiilor vioiciune. Dacă copilul e bolnăvicios să i-se dea imediat

EMULSIUNEA
SCOTT.

În fiecare sticlă e Emulsiune de SCOTT egal de fină și compusă din materii cu efect, în cantități egale re cunoscute de lumea științifică.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 fil.

Se află în toate farmaciile.

La cumpărarea Emulsiunii vă rog să observați marca care reprezintă un pescar.

Poșta Redacției.

D-lui P. Crăescu, Drănceni (România). Dl. Pompiliu Robescu se află în Roma, Via Milazzo nr. 51. Italia.

Pantelimon Ardelean, Comlăuș. Declaram că nu D-ta ești autorul corespondenței privitoare la nerespectarea sărbătorilor la școlile civile din Sânt Ana.

Redactor responsabil Ioan N. Iova.
Editor proprietar George Nichin.

Farmacia la „Regina Elisabeta“ laborator medical și cosmetic Szeged, Csongrádi sugár-ut.

Recomandă preparatele celebre cu efect experimental nu gur, fabricate în laboratorul cosmetic și cunoscute sub numele „Elisabeta“.

Cremă de față „Elisabeta“ — de zi și de seară — redă feței fragezimea tinereții, împiedecă formarea crețelor, face să dispară imediat pistruile, petele de ficat și tot felul de necurățenii ale pielii. Prețul 1 și 2 cor.

Lapte de crin „Elisabeta“, contra tuturor boalelor de piele și a defectelor frumuseții, efect sigur. Prețul 1 cor. 20 fil.

Spirt de păr „Elisabeta“ după o folosire de câteva zile împiedecă formarea mătreței, întărește rădăcinile bolnav ale părului. Prețul 1 cor. 60 fil.

„Buzodol“ contra asudării picioarelor și a mânilor — după o singură folosire, efect sigur și în cazurile cele mai grave. Prețul 1 cor.

Singurul depozit la fabricantul. Comandele din provincie se îndeplinesc punctual. La o comandă de 10 cor. nu se socotește împachetarea și porto.

Lemle József, farmacist.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curăţitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se văpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

Jachete de piele descolorate, se văpesc într'o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

In casuri de doliu, se văpesc imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe postă și în provincie.

Odăjdii bisericesti, broderiile se curăță frumos și multă îngrijire.

6570/907 tkv. sz.

Arverési hirdetményi-kivonat.

A m-radnai kir. járásbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy „Muresanul“ tak. és hit. int. m-radnai czég végrehajtatónak Vojticesán Párténie szüdrési lakós végrehajtást szenvedő elleni 457 kor. tőke követelés és járulékaí iránti végrehajtási ügyében a m.-radnai kir. biróság területen levő Tótvárad községben fekvő a tótvárad 122. sz. újvában A I. 1. 3—5. sorsz. (260—261) 510. 813. és 972. hrsz. ingatlanokra 1513. koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanokra

az 1908 évi február hó 15-én délelőtt 1/2 10 órakor.

Tótvárad községhezánál megtartandó nyilvános arverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Arverezni szándékozők tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyiministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §. értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átsoigáltatni.

M.-Radna, 1907. december 20-án.

Nyisztor,
kir. albiró.

S I A N I N A, kilogramul cu 68, unsoare 70, carne de porc 68, slănină pentru unsoare 68, unsoare 68, untură 72, șuncă afumată 90, dela pulpă 84, dela coastă 72, cărnați 80, caș de porc (șwartli) 64, jumeri 60 cruceri. M a ț e de porc uscate. S a p u n de casă pe lângă prețuri moderate se pot căpața la G a r a i K á r o l y, măcelar în A r a d, str. Bozskó nr. 2. Vis-à-vis de piața de pește (Hal-tér).

Comercianții și hotelierii vor profita de avantajii de preț.

Numai e emigrare!

pentru că și la noi poate câștiga ca'n America, dacă se ocupă cu industria noastră de casă.

Dă lămuriri prima întreprindere din Ungaria de Sud de mașină de împletit în casă

Kötögép vállalat, Szeged,
strada Iskola nr. 18.

Iosif Resch

fabricant de lumini de ceară.

Zombor (Bácska).

Luminări de ceară de albine de St. Jerom,
1 klg. 5 cor. 60 fil.

Luminări de calitate I. 80% ceară de albine
1 klg. 4 cor. 40 fil.

Calitatea II. 1 klg. 3

cor. 80 fil. Calitatea

III. 3 cor. 20 fil.

Luminări de ceară ar-

tificială 1 klg. 2 80.

Luminări de ceară gal-

bină 1 klg. I. cali-

tate 4 cor. 40 fil.

Vertelnițe de aprins

bucata 30 fil.

Grana incenzi aurit

cu 20 fil.

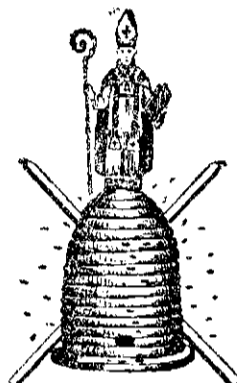
Vată de botz 10 deca

cu 80 fileri.

Condiții de expediție :

Luminările de ceară dela 4 klg. în sus se

trimit în pachete porto franco.

Chugyik Sándor, B.-Csaba

Fabricant de cimbale.

Pregătește cele mai bune

cimbale,

precum și

repararea tuturor instrumentelor

cu coardă

pe lângă garanție și preț

Urmașul lui Bumbera Imre

BUMBERA ISTVÁN

croitor preoțesc și civil. • Furnis. preoțesc din loc Oradea-mare. (Nagyvárad)

Am onoare a aduce la cunoștința onor preoți că mi-am sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala-mi proprie.

Tot asemenea țin în magazin postavurile cele mai noi și moderne din patrie, francheze și engleze pentru tot felul de pardesie și platoane de iarnă.

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

aranjată din nou

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chemicește curat și natural, în lichid din izvoarele de acid carbonic din bala celebră Buziaș, pentru prepararea apelor gazeoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe sale chimice mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul“ e normal. Conținutul de acid carbonic: 99-57%. In urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se califică de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biuroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii bincare Muschong-Buziaș în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIASFÜRDŐI SZÉN-SAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIASFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

Colonia agricolă HÁMORY de ulțoi de vie din Arad

liferează

soiu curat ulțoit pe Riparia-Portalis, de prima calitate, ulțoi de rădăcină bogată pentru vin și delicatessă în calitate cea mai bună — și

ulțoi de vie

precum și mlădițe de vie cu rădăcină Riparia Portalis

• în ori ce cantitate. •

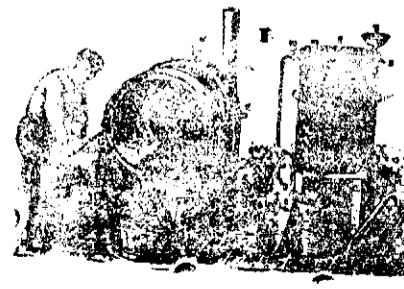
Deslușiri detaliate despre prețuri poți primi bucurosi

în casa de sub nrul 3 din strada Deák Ferencz.

Telefon: 229.

Telefon: 229.

Preoții și învățătorii primesc 5% rabat din prețuri.

Montarea fabricelor mai mari de rachiu pentru ferberea și rafinarea lui, e executat din materialul cel mai fin și punctual.

Cu stimă:

ENGELTHALLER BÉLA,

fabricant de arămuri.

S Z E G E D, Lechner tér 10. (Casa propr.)

Aduc la cunoștința on. cultivatorilor de via, de fructe și a fabricanților de rachiu, că în prăvălia mea se află cele mai noi căldări de fert rachiu, cu prețurile cele mai moderate. Atrag atenția on. public asupra aparatului de răcit în formă de sul sistemul cel mai nou cu țeava dreaptă și încovoiată.

„MUREȘANUL“

Institut de credit și economii, societate pe acții în Maria-Radna.

CONVOGARE

Onorații acționari ai institutului de credit și economii »MUREȘANUL«, sunt convocați prin aceasta la

a X-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Maria-Radna, Duminecă în 9 Februarie 1908 n. la 2 ore d. a. în localul institutului.

Obiectele de pertractare:

1. Deschiderea adunării generale și constatarea numărului acționarilor prezenți și al acțiilor, pe cari le reprezintă.
2. Alegerea alor 2 notari, 2 verificatori și 3 scrutinători.
3. Raportul direcțiunii, stabilirea bilanțului.
4. Raportul comitetului de supraveghere.
5. Decidere asupra propunerilor direcțiunii și în special asupra împărțirii profitului curat și darea absolutului direcțiunii pentru anul 1907.
6. Modificarea statutelor.
7. Fixarea marcelor de prezență pro 1908.
8. Deciderea urcării capitalului social la suma de 150.000 cor. prin o nouă emisiune de acții
9. Alegerea alor 2 membri în direcțiune, eșiți prin vechime.
10. Alegerea comitetului de supraveghere.
11. Eventuale propuneri conformate statutelor.
12. Inchiderea adunării generale.

Maria-Radna, la 20 Ianuarie 1908.

Mihaiu Velici, m. p.
președinte.

Active.	Contul Bilanț.		Passive.	
	Cor.	fil.	Cor.	fil.
Cassa	6241	19	Capital social	80000
Escompt 344097—			Capital social em. II 4680—	
Cambii cu acoperire hipotecară 245858—	589955		Spese de emisiune 1720—	6400
Credite hipotecare	9092		Fond de rezervă	33995 35
Credite personale	12027		Fond de penziune	5685 65
Lombard	6891		Depuneri spre fructificare	292726 98
Realități	10860		Cambii rescomptate	202238
Acțiuni străine	640		Dividende neridicate	280
Mobiliar 1566·60			10% con la interese după depuneri	769 96
10% amortizare 156·60	1410		Creditori	654 92
Debitori	1011	12	Interese anticipate	4618
Interese restante	2925	28	Profit curat	13683 73
	641052	59		641052 59

Maria-Radna, la 31 Decembrie 1907.

Procopiu Givulescu m. p.
președinte

Gregoriu Micula m. p.
comptabil.

Membrii în direcțiune:

Tuducescu m. p.

Dr. Bradean m. p.

M. Suciu m. p.

I. Vuculescu m. p.

Dr. Avramescu

Cenzurat și aflat în ordine și exact, ear cărțile purtate în bună regulă.

Maria-Radna, la 25 Ianuarie 1908.

Comitetul de supraveghiere:

Sava Raicu m. p.
președinte.

Georgiu Marienescu m. p.

Aurel Savici m. p.

Dionisiu Popoviciu m. p.